11 класс. D1002

1. ~~Пылна туна ҫăмăл мар пуль. Пĕр курка пол пухас пулман пулман вĕртен Ийăх ҫине вĕҫнĕ чухнĕ вĕтмелле. Пол хурчăсăн ашмăн ачăк тутлăлла. Тусанне пăтăрлаллă, ăлсе кăшăлле, пăн тунăшăн.~~ Пол хурчăсене пула пирĕн пурнăҫ ҫапла пăтах. 3б

2. Пăн улмăсем – яблоки 5б
Чăс – вишня
Ешева – ежева
Хăмла ҫăрми – малина
Ăурлăхан – смородина.

3. ~~Тăрăх сăхаҫсĕ.~~ Тирĕнмĕн мĕн: пĕр кашăк ăс та ҫăвара хăп. 5б

4. Кайран пăхатăн та – карасăсем пуш-пушăх. 5б Ку хутлă предложени.

5. В. Кăшпа юратăканăсем юр кайса пĕтнĕ пĕтменнĕ ҫурăм тăтăнаҫсĕ. 5б

6. А. сарлакăшĕ, мĕнлĕн тесен сăмахра ударени кайри сăпăк ҫине ӳкет, анчах та „ă" тата „ĕ" кайра лараан, малтанхи сăпăк ҫине ударени ӳкет. 5б

7. Анмарăн хатĕрленĕ словарь 17 таврă. Унăн ят ячĕ: „Чăваш сăмахĕсен кĕнеки". 5б

8. Мăнкун, Суркури, Ҫăв, Ҫимĕк, Акатуй. 2,5б

Ăнĕ сирĕ пăян Суркури пирки каласа парасшăн. Суркури вăш-чăваш хĕлмеки ҫăвĕ. Мĕнлĕн-ши ку ҫăва ҫакăн пек ят пăнă? Ăнĕ чăваш интересленнĕ чухне, кун ҫинчен вуласа пĕлнĕ. Ҫăв вăхăтĕнче ҫамрăк ешшĕ куҫа ҫăкса сурăх тытаҫсĕ. Шурă сурăх тытаан – качăă е хĕр сăрă ҫуҫĕ пулать, хура сурăх пулсан вара – теттем. Ҫакăнтан пулса кайнă ҫăв ячĕ.

Кашни ҫул, кăрлач ийăхĕнче, ҫамрăксем хăйсен пулас качăчне хĕрсем ҫинчен пĕлме, кăсăта ӗçлĕтаҫсĕ. Тĕрĕ пуҫăнса купăс калаҫсĕ, юрлаҫсĕ. Асăрахăсем вара пĕр-пĕрин патне хăнана каяҫсĕ, чи ҫăвăр ҫынсемпе калаҫса лараҫсĕ.

Ку ҫăв, ман шухăшпа, пите кирлĕ ҫынна, мĕнлĕн тесен, ҫак ешшĕ, юрлă вăхăтсенче, ĕçлĕ юрласа-саванса хăйсен чунĕсене ăшăтаҫсĕ. 2,5

38б